

Raimo Piirainen sd

Kirjallinen kysymys keksintöjen, innovaatioiden ja patenttien arvottamisesta julkisessa sanassa, opetuksessa sekä viestinnässä

Eduskunnan puhemiehelle

Innovaatioita eli käytännössä keksijöiden työtä käsitellään julkisuudessa yllättävän vähän, jos vertailukohdaksi otetaan esimerkiksi urheilu, musiikki, tosi-TV-ohjelmat ja muut niin sanotut "julkikkiset". Luonnollisesti media kirjoittaa ja julkaisee juttuja aiheista, joita kuluttajat haluavat lukea, katsoa tai kuunnella.

Urheilu mainitaan päivän uutisvirrassa satoja, ellei tuhansia kertoja. Ja otsikot kirkuvat urheilijan miljoonasopimuksista, sillä seurauksella, että etenkin poikalapsien vanhemmat haluavat lapsistaan urheilumiljonäärejä. Innovaatiomiljonääreistä ei unelmoida, eikä siihen ole luotu yhtä tehokasta kasvatusjärjestelmää.

Artisteilla on oikeus ilmoittaa jo ennen musiikkialbumin ilmestymistä, milloin se julkistetaan, milloin se tulee myyntiin ja missä. He voivat myös mainostaa, missä ovat lähitulevaisuudessa keikoilla. Artisteja ja muita taiteilijoita haastatellaan yleensä useamman kerran elämässä eri medioissa. Tämä julkisuus vaikuttaa heidän menestykseensä merkittävällä tavalla. Tämä oikeus heillä on ollut jo hyvin kauan.

Artisteilla on Teosto ym. etujärjestöt, jotka hoitavat sen, että he saavat omansa. Yritykset maksavat mm. patenteista ja mallisuoista vuosimaksuja yhteiskunnalle, esim. patenteista noin 18 vuotta. Mitä keksijä saa palkaksi? Patentin saanut keksijä ei ainakaan saa minkäänlaista mainintaa paikkakunnan julkaisuihin, saati sitten televisioon tai radioon.

Innovaatio-sana vilahtelee kyllä taajaan presidenttien, pääjohtajien ja ministereiden puheissa. Harvemmin sitä kuullaan perusopetuksessa tai toisella asteella. Harvemmin kuullaan sana "patentti" ja sen merkitys osana innovaatioita.

Suomessa myönnetään nykyisin noin 500 patenttia vuosittain. Ei vaatisi paljon palstatilaa eikä montaa sanaa radiossa tai TV:ssä, jos nämä mainittaisiin jollakin sanalla tai kirjoitettaisiin yleisön tietoon.

Jos kekseliäs pienyrittäjä sattuu pääsemään haastatteluun radioon tai televisioon, niin ei missään nimessä saa mainita yrityksen nimeä. On epäselvää, mihin perustuu se, että tiedotusvälineiden haastatteluissa radiossa ja TV:ssä ei saa mainita yrityksen nimeä eikä tuotetta eikä sitä, mistä sitä voisi saada. Mahdollisesti näytetään ja esitellään kyllä tuote, mutta ei saa sanoa, mistä sitä voisi

Kirjallinen kysymys KK 163/2020 vp

saada. Tämän asian mainitseminen vaikuttaisi positiivisesti esim. tuotteen ja keksinnön tunnetuksi tekemiseen ja myyntiin.

On vaarana, että edellä esitetty asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan — etenkin verovaroin rahoitetun Ylen ohjelmakartalla ja aihevalinnoissa. On perusteltua kysyä, mihin lakiin tämä eriarvoisuus perustuu. Edellä esitetyn epäkohdan korjaaminen auttaisi nuorisoa ymmärtämään, että täällä yhteiskunnassa arvostetaan muitakin kuin julkkiksia ja urheilumiljonäärejä. Siksi olisi tärkeää luoda myös viestinnän keinoin maaperää otolliseksi keksinnöille ja innovaatioille, jotka luovat pohjaa suomalaiselle teollisuudelle, kestäväälle kehitykselle ja ekologisesti kestäväälle yrittäjyydelle — keksien ja innovoiden.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä keksintöjen, innovaatioiden ja patenttien sekä niiden tekijöiden arvostuksen lisäämiseksi,

aikooko ryhtyä toimiin innovaatioiden ja niiden tekijöiden julkisuuden lisäämiseksi,

näkeekö hallitus keksintöjulkisuuden keinona lisätä tieteen ja keksimisen vetovoimaa,

näkeekö hallitus myönteisen julkisuuden luoman kasvatuksellisen ulottuvuuden osana uusien innovaatioiden syntymistä,

mihin perustuu itsensä tuotteistaneen urheilijan, artistin ja keksintöyrittäjän erilainen kohdeltu julkisessa sanassa ja

mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä innovaatioiden, keksintöjen ja patenttien tekijöiden saaman julkisuuden lisäämiseksi, etenkin Yleisradion kanavilla?

Helsingissä 11.3.2020

Raimo Piirainen sd